

Oplæg til status for klimaalliancen:

Intro:

Det Fælleskommunale Klimasekretariat i Syddanmark har til formål at understøtte de syddanske kommunernes fælles arbejde med klima og grøn omstilling.

Med fokus på lokalt ansvar og beslutningskraft tilbyder DGO'en konsulentbistand til alle de 22 syddanske kommuner med formålet at understøtte kommunernes arbejde med at realisere deres klimaplaner til klimahandling. Indsatsen kredser som udgangspunkt over fire opgaveområder under Klimaalliancen:

- ✓ Bindeled mellem lokale og nationale aktører
- ✓ Sparringspartner for kommunerne i geografien i forbindelse med implementering, monitorering og revision af klimahandlingsplanerne
- ✓ Fastlægge og løbende revidere det klimafaglige fokus for arbejdet i geografien med implementeringsstøtte.
- ✓ Bidrage til opsamling af læring på tværs af aktører i geografien, øvrige regionale DGO'er (Den Geografiske Organisering) og partnerskabet.

Klimakonsulenten i Det Fælleskommunale Klimasekretariat arbejder fortløbende med at sikre kommunernes opmærksomhed på kobling mellem Klimaalliancen og øvrige relevante klimaaktiviteter og -projekter i de syddanske kommuner, herunder fx Grøn Trepert.

I Klimaalliance Syd har vi i år haft et prioriteret fokus på at bevare, understøtte og videreudvikle de mange tværgående ERFA Netværk og viden samarbejder mellem de 22. kommuner i Region Syddanmark.

Gennem etablering af nye og fokuserede erfa netværk og viden aktiviteter har vi understøttet Kommunerne i implementering af deres Klimahandleplaner, og med et skarpt blik for de områder, hvor Kommunerne har efterspurgt fokuseret viden og sparring – herunder i særdeleshed med særlige nedslag på Klimatilpasning og Revision.

Kort om Klimaalliancen 2023-27

Klimaalliancen er et femårigt partnerskab mellem KL, Realdania og de fem regioner, der skal hjælpe kommunerne med at omsætte deres klimahandlingsplaner til handling. På baggrund af Sundhedsreformen udtræder Danske Regioner af partnerskabet pr. 1. januar 2025.

Pr. 2024 har alle 22 syddanske kommuner fået godkendt deres klimahandleplaner. Kommunerne har i den proces fået bistand fra den fælleskommunale klimakoordinator, som har givet sparring og vejledning til kommunernes arbejde. Kommunerne har frivilligt tilsluttet sig at arbejde med klimaplanlægning, og arbejder med at sætte handlinger bag de forpligtende og ambitiøse klimahandleplaner, som lever op til målene i Paris-aftalen.

Aktiviteter:

Der er i Klimaalliance Syd udviklet og afholdt en række aktiviteter og understøttende tilbud for kommunerne. På baggrund af Sundhedsreformen, og de deraf følgende begrænsede ressourcer, har vi i indeværende år i stigende grad arbejdet på at udvikle aktiviteter i fælles ejerskab med regionale projektjere og øvrige DGOer regionalt og nationalt.

ERFA Netværk og Understøttende viden aktiviteter:

En central indsats for Klimaalliance Syd har været, og vil fremadrettet være, at understøtte den tværgående videndeling og projekt- og aktivitetsudvikling på tværs af de 22 kommuner. Vi skal således både bevare og understøtte eksisterende netværk, men også iværksætte og etablere nye grupper på baggrund af konkrete efterspørgsler fra Kommunerne. I indeværende år har vi således haft et særskilt fokus på at understøtte kommunerne i forbindelse med Klimatilpasning og revision.

Status for Klimaalliance Syd:

- Understøttelse af Peer gruppe Fyn – en etableret gruppe der mødes fysisk og online hver 2. måned
- Understøttelse af PEER gruppe Syd – en etableret gruppe, der mødes fysisk hver 3. måned
- Understøttelse af og videreudvikling af ERFA netværk for Klimatilpasning – som er en gruppe for både Klimakoordinatorer og Tilpasningsmedarbejdere, der mødes fysisk og online ca. hver 2. måned
- Understøttelse og videreudvikling af ERFA gruppe for revision i Region Syddanmark.
- Etablering af ny landsdækkende ERFA gruppe for Kommuner under Revision – Klimaalliance Syd understøtter i samarbejde med de øvrige DGOer etablering af og løbende drift af gruppen.

Opdatering og certificering:

En hovedaktivitet i Klimaalliancen, og for de regionale DGOer, har været, at understøtte kommunerne med at opdatere deres Klimahandleplaner, så de opfylder standarden under CCTF rammeværket.

Kommunerne i Region Syddanmark var i sin tid hurtige til at mobilisere kommunal tilslutning til Klimaalliancen. Dette betyder, at der i Syddanmark er 5 pilotkommuner, 14 rul-1 kommuner og 3 rul-2 kommuner. Rullet forudsætter hvornår man blev medlem af Alliancen og dermed også, hvornår ens plan skal gen-revideres, hvilket typisk sker efter fire år, maksimalt efter fem år.

Ved overgangen til 2026 og på bagkant af Sundhedsreformen har Concito genovertaget hovedansvaret for revision af Kommunernes Klimahandlingsplaner – det værende sig kommuner, hvis revision endnu ikke er blevet scopet. I Region Syddanmark er de 5 originale pilotkommuner, samt Nordfyn og Esbjerg Kommuner blevet scopet. DGO Syd fastholder hovedansvaret for revision af disse 7 kommuner. Samtidigt understøtter DGO Syd de resterende 15 kommuner i revisionsprocessen i samarbejde med Concito. Dette er en opgave samtlige kommuner har efterspurgt.

Status for Klimaalliance Syd:

- ✓ Assens Kommune er færdigrevideret
- ✓ Vejle, Fredericia, Middelfart og Sønderborg Kommuner vil blive færdigrevideret i løbet af 2026
- ✓ Kerteminde og Esbjerg kommuner er scopet for revision og Esbjerg Kommune forventes færdigrevideret i løbet af 2026.
- ✓ Alle kommuner er understøttet og rådgivet bi-lateralt med fokus på at forstå den nye revisionsprotokol og med udgangspunkt i at fastlægge et individuelt forløb, der passer til den enkelte kommunes ønsker og muligheder.
- ✓ Endelig er der etableret 2 nye erfagrupper med gyldighed for revisionskommuner i Region Syddanmark. En regional ERFA gruppe, samt en national ERFA gruppe for scopede kommuner.

Projekter og implementeringsunderstøttelse:

Projekter:

- ✓ ClimateBlue og ClimatePol - er samarbejdsprojekter med SDU Climate Cluster, hvor Klimaalliance Syd er Netværkspartner. Projekterne har særskilt fokus på Klimatilpasning
- ✓ Arkadia – er et samarbejdsprojekt med Odense Kommune og SDU og Klimaalliance Syd også er med som Netværkspartner. Projektet har fokus på vand og Klimatilpasning.
- ✓ CoHeat og LifeAct – er større projekter, med Klimaalliancen som Projektpartner. Klimaalliance Syd har leveret understøttelse af projekterne gennem videndeling og deltagelse på workshops m.m.
- ✓ SUD og med fokus på sektorkobling og PtX.

Webinar, workshops m.m.:

- ✓ Webinar: Grønt Danmark (Trepert)
- ✓ Webinar: C40 krav til opdatering af Klimahandleplaner – fælles udviklet m. KlimaMidt
- ✓ Workshop: Forbrugsbaserede udledninger – fælles udviklet med KlimaNord

- ✓ Workshop: Scenariевærktøjet – fælles udviklet med KlimaMidt
- ✓ Webinar: Vandhåndtering under Arkadia – sammen med SDU ClimateCluster
- ✓ Opkommende workshop om kobling af Grøn Trepert og Klimahandleplaner
- ✓ Opkommende workshop om beredskab på tværs af kommunegrænser
- ✓ Opkommende workshop om tørke, hede, vind – i samarbejde med KlimaNord.
- ✓ ERFA arrangement for Klimaalliancen på Klimafolkemødet

Nationale indsatser:

Det Fælleskommunale Klimasekretariat og den regionale DGO spiller en stor rolle som bindeled mellem Klimaalliancens lokale og nationale indsatser. Her følger en beskrivelse af de primære aktiviteter i 2024:

Det strategiske fokus for arbejdet i Klimaalliancen 2. halvår 2025 og 1. halvår 2026 har haft tre fokusområder:

1. Fremtidssikring af vores energisystem, herunder konvertering af individuel opvarmning samt udfasning af fossile brændsler og elektrificering af samfundet.
2. Øge den politiske opbakning til at udnytte sammenspil mellem Grøn Trepert og klimahandlingsplanerne. Der bør arbejdes på at anviser muligheder for overordnet sammenspil mellem de to dagsordener, praktiske synergieffekter og konkrete muligheder for lokal kobling.
3. Klimatilpasning, herunder datatilgængelighed og -anvendelse samt finansiering og modsatrettede hensyn i lovgivningen.

Nedenfor er oplyst en oversigt over de aktiviteter inden for de tre fokusområder, der er initieret af Klimaalliancen, eller hvor Klimaalliancen har bidraget til arbejdet i perioden.

Fremtidssikring af vores energisystem

- Webinarrække om kommunalt handlerum for fremtidssikring af energisystemet
- Erfaringsssamling om VE-opsætning og borgerinddragelse (under udvikling)
- Udviklingsprojekt med støtte fra Realdania: Helhedsorienteret ejendomsstrategi
- Temadrøftelser med Green Power Denmark om bl.a. VE-opsætning
- Strategisk samarbejde med Dansk Industri om bl.a. produktionserhverv. Herunder udarbejdelse af case-katalog: Sådan kan erhvervslivet og kommuner samarbejde om lokal klimahandling

Sammenspil mellem Grøn Trepert og klimahandlingsplanerne

- Møde mellem Jeppe Bruus, Minister for Grøn Trepert, og Klimaalliancens forretningsudvalg om samarbejde
- Arbejdsdage for kommunale medarbejdere – Sammenhæng i praksis: Klimahandlingsplaner og omlægningsplaner i kommunerne (afholdes i efteråret '26)
- Faglige oplæg om samspil på kommunale netværksmøder

- Projektet Kommunernes vej til et grønt Danmark igangsat med erfaringer og input fra DK2020/Klimaalliancen. Projektet er finansieret af Novo Nordisk Fonden
- Session på Klimafolkemødet om samspil mellem Grøn Trepert og kommunal klimahandling (afholdes i aug. '26)
- Strategisk samarbejde med Klimaskovfonden. Herunder udarbejdelse af inspirationskatalog om skovrejsning i kommunerne

Klimatilpasning

- Projektansøgning: Klimatilpasning – monitorering af risiko til fremdriftsmåling
- Webinarrækker om datatilgængelighed og –brug indenfor klimatilpasning
- Interessevaretagelse ang. Klimatilpasningsplan II samt Kystpuljens tildelingskriterier
- Undersøgelsesarbejde m. DMI om sammenfaldende hændelser – hvad er det, og hvordan kan vi arbejde med det i kommunerne?
- Udviklingsprojekt med støtte fra Realdania: Skader ved stormflod i Danmark